

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121012464
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121012464.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci odsúdeného J. I., nar. XX. A. XXXX v Y., trvalé bydlisko K. XXX, okres P., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo 7. decembra 2021, sp. zn. 4PP/79/2021, na neverejnom zasadnutí konanom 12. apríla 2022 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného

J. I. z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava (ďalej len okresný súd) uznesením zo 7. decembra 2021, č. k. 4PP/79/2021-39, podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona (Tr. zák.) zamietol žiadosť odsúdeného J. I. (ďalej len odsúdený) o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozsudkom Okresného súdu Levice sp. zn. 4T/158/2011 zo 07.12.2011, v spojení s uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 4T/158/2011 z 30.11.2015 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tos/9/2016 z 28.01.2016 a trestným rozkazom Okresného súdu Levice sp. zn. 3T/172/2015 z 30.10.2015.

2. Zamietnutie žiadosti okresný súd odôvodnil tým, že odsúdený síce splnil formálnu podmienku, teda vykonal potrebnú časť z výmery uložených trestov a splnil aj prvú materiálnu podmienku, že svojim správaním vo výkone trestu preukázal polepšenie, no nespĺnil druhú materiálnu podmienku, keď od neho nemožno očakávať, že by na slobode viedol riadny život.

3. Záver o nesplnení druhej materiálnej podmienky okresný súd odôvodnil poukazom najmä na špeciálnu recidívu odsúdeného vo vzťahu k rovnakej trestnej činnosti (§ 211 Trestného zákona), pričom aj celkový počet odsúdení (9) je nepochybne vysoký. Okresný súd prihliadal pri hodnotení osoby odsúdeného aj na zahladené odsúdenia, nakoľko zahladením odsúdenia, alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel spáchal trestný čin (R 71/1975). Fikcia zahladenia odsúdenia nebráni tomu, aby súd pri hodnotení možnosti nápravy prihliadol na skutočnosť, že páchatel už v minulosti spáchal trestný čin, a z tejto skutočnosti vyvodil príslušné závery z hľadiska jeho sklonu k trestnej činnosti a jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, možností jeho nápravy a podobne. Okresný súd ďalej argumentoval, že v prípade odsúdeného je teda, vzhľadom na jeho kriminálne narušenie, riziko sociálneho zlyhania vyššie ako malé (podľa hodnotenia sa prognóza javí ako menej priaznivá) a je možné zhodnotiť, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí doposiaľ takým výchovným vplyvom, aby bol odsúdený schopný viesť na slobode riadny život. Odsúdený bol 3x odsúdený za rovnaký trestný čin a z jeho postoja je možné odvodiť, že jeho závažnosť zľahčuje. Samotný fakt, že jeho deti dosiahli plnoletosť (č. l. 15), nie je dôvodom pre konštatovanie podmienok pre vedenie riadneho života. Odsúdený navyše vykonával 4 po sebe nasledujúce tresty a v minulosti bol trestaný aj za inú ako mravnostnú trestnú činnosť.

4. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ďalej uviedol, že samotné plnenie si povinností a riadne správanie počas výkonu trestu odňatia slobody, t. j. v prostredí vynútenej disciplíny, nemôže byť samé o sebe dôvodom na použitie takého mimoriadneho inštitútu, akým je podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený sa v podmienkach výkonu trestu v zmysle hodnotenia správav „viac-menej akceptovateľne“, pričom je zrejmé, že jeho správanie nebolo bezproblémové a hoci mu pravdepodobne nemožno uprieť snahu, okresný súd bol toho názoru, že v prípade odsúdeného nie je dôvodné aplikovať tak významný inštitút, ako je podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Okresný súd dodal, že odsúdeného spravidla možno prepustiť iba v prípade, ak spĺňa predpoklady na podmienené prepustenie a v prípade odsúdeného, tento v zmysle záverov hodnotenia riaditeľa ÚVTOS iba čiastočne spĺňa podmienky na podmienené prepustenie, pričom je dôvodné rozhodnúť o podmienenom prepustení tých odsúdených, ktorí spĺňajú predpoklady v plnom rozsahu.

5. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bol okresný súd toho názoru, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

6. Po vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí sa prokurátor vzdal práva na podanie sťažnosti, no odsúdený voči uzneseniu zahlásil sťažnosť.

7. Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil osobitným písomným podaním, v ktorom stručne uviedol, že v ústave na výkon trestu sa správav iba dobre, má iba dobré body, v prípade prepustenia na slobodu sa bude správav v súlade so zákonom, chce začať nový život, chce pracovať a verí, že sťažnostný súd jeho sťažnosti vyhovie.

8. Prokurátor sa ku dňu konania neverejného zasadnutia k písomne odôvodnenej sťažnosti odsúdeného nevyjadril.

9. Okresný súd predložil spisový materiál Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) na rozhodnutie o sťažnosti odsúdeného 29. marca 2022.

10. Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

11. Krajský súd ako nadriadený orgán, na základe riadne a včas podanej sťažnosti na to oprávnenou osobou, podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal odsúdený sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

12. Pokiaľ ide o konanie, ktoré napadnutému výroku predchádzalo, odsúdený mu žiadne pochybenia nevytýkal a krajský súd vlastným prieskumom žiadne chyby nezistil. Okresný súd vykonal všetky potrebné dôkazy pre objektívne a zákonné rozhodnutie, pričom dodržal všetky ust. Trestného poriadku viažuce sa k príprave a k priebehu verejného zasadnutia. Vyhlásené rozhodnutie následne v zákonom stanovenej lehote vypracoval a doručil stranám trestného konania do vlastných rúk. Odsúdenému, ktorý neovláda slovenský jazyk, zabezpečil na verejnom zasadnutí tlmočníka a napadnuté uznesenie mu doručoval preložené do maďarského jazyka.

13. Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmienené prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že odsúdený dňom 19. júla 2019 vykonal pomerné časti - polovice - z trestov odňatia slobody, ktoré mu boli postupne uložené za prečiny (§ 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Tr. zák.).

14. Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Tr. zák., krajský súd sa nestotožnil so záverom okresného súdu, že odsúdený spĺňa prvú materiálnu podmienku. Vychádzajúc so záverov hodnotenia riaditeľa ústavu a kriminálnej anamnézy odsúdeného je krajský súd toho názoru, že odsúdený sa len formálne prispôbil podmienkam výkonu trestu odňatia slobody, ktorý záver mimo iné podporuje aj pretrvávajúci nekritický postoj odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti, ktorý verbalizoval aj v rámci verejného zasadnutia. Na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že sťažnosť voči uzneseniu si podal len odsúdený vo svoj prospech, preto krajskému súdu neostávalo iné, len vychádzať z chybného záveru okresného súdu, že odsúdený prvú materiálnu podmienku splnil.

15. Avšak na to, aby mohol byť odsúdený podmienične prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musí v zmysle ust. § 66 ods. 1 Tr. zák. spĺňať aj druhú materiálnu podmienku a síce, že je od neho možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. A pokiaľ ide o túto druhú materiálnu podmienku, tu sa krajský súd plne stotožnil s názorom okresného súdu, že od odsúdeného vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť nemožno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. V tomto smere poukazuje krajský súd na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré si v celom rozsahu osvojuje. Súčasne krajský súd pripomína, že v konaní o sťažnosti, ktoré je dvoj-inštančné platí, že rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria vzájomnú jednotu, z ktorého dôvodu je nadbytočné vecne správne argumenty súdu prvého stupňa opakovať v druhostupňovom rozhodnutí.

16. Správne tiež okresný súd poukázal na to, že zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienične prepustený po uplynutí ustanovenej doby bez zretela na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti aj na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pritom posúdenie otázky novej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí predchádzajúci spôsob života odsúdeného i jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Tieto objektívne kritéria okresný súd správne u odsúdeného zhodnotil, lebo jeho sklony k páchaniu rôznej trestnej činnosti sú očividné.

17. Záverom senát krajského súdu uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu postupne uložených trestov odňatia slobody, aby tieto naďalej vykonával (vykonával v celosti).

18. Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.